

Azınlıkça Dergisi

Ocak 2011 - Sayı: 62

Agos - Ocak 2011

Herkül Millas

Batı Trakya'da yayınlanan Azınlıkça dergisinin Aralık sayısının hemen bütünü Thalia Dragona'ya (TD) ayrıldı.

Ama yazılar hüznünlü bir farklılık içeriyordu, iki farklı mevkideydi söz konusu bilim insanı. TD ile yapılan röportajdan söz edilirken, TD Yunanistan'ın Eğitim Bakanlığının Kültürlerarası Eğitimden Sorumlu Özel Sekreteri diye tanıtılıyordu; ama dergideki öteki yazılardan bu Özel Sekreterin bu makamından artık istifa etmiş olduğunu öğreniyoruz.

Azınlıklardan yana sergilediği kararlı, tutarlı ve yapıcı çabaları malum çevrelerin tepkisine neden olmuş, TD baskıların ve sözlü saldırıların karşısında, dergi yayın aşamasındayken istifaya zorlanmıştı.

Yalnız milliyetçi çevrelerin aleyhte kampanyaları yetmezmiş gibi tehdit mektupları ve özellikle Bakanlığın ve genel olarak hükümetin destek vermede çekingenliği böyle bir sona neden olmuştu.

Bu görevi başka birinin üstlenmesi kültürlerarası eğitim alanında bir anlayış ve siyaset değişikliğine gidileceğinin işareti de sayılabilir.

TD son görevine gelmeden önce Anna Frangudaki ile birlikte Batı Trakya'da azınlık çocuklarının eğitimi konusunda, Avrupa Birliği tarafından desteklenen bir program çerçevesinde on yıl kadar çalışmıştı.

Amaç bu çocuklara Yunancayı ülke dili veya resmi dil olarak değil, özel bir biçimde yabancı dil olarak öğretmekti. Çok geniş bir kadro ile yürütülen program çerçevesinde birçok ders alanında yeni kitaplar hazırlanmış, öğretmenlere özel metotlar öğretilmiş, çocukların anneleriyle işbirliği geliştirilmişti.

Batı Trakya'nın bir çok yöresinde merkezler kurulmuş öğrencilerle ve aileleriyle yakın ilişkiler kurulmuştu.

Bu pilot çalışma çok başarılı olmuş, azınlık çocuklarının topluma entegrasyonları, onların farklılığı temel alınarak ve kabul edilerek sağlanmaya başlanmıştı.

Ama azınlık çocuklarının özel durumunu tanıma anlamında gelen bu çabalar hem toplumun tutucu güçlerin karşı çıkmasına, ama daha üzücü olanı, bir kısım azınlık üyelerin de tepkisine neden olmuştu.

Bu tepkinin nedenini anlamak gerçekten zor. Bir şartlı refleks, dolaylı da olsa devletle ilgili olan her çabayı peşin reddetme kompleksi olabilir. Bu şaşkıncu tutum da azınlıkların çok zor aştıkları zayıf yanları olarak not edilsin.

Rastlantı değil diyenler var: Yunanistan'da son yıllarda her üçü de kadın olan, benzer girişimlerde bulunanlardan kurbanlar verildi. Maria Repusi ilkokullar için bir tarih kitabı hazırladı. Amaç kını besleyen ve yeniden üreten söylemi aşırp daha tarafsız bir tarih anlatımına geçmekti.

Çocuk yaştakilerin kafalarına ömür boyu silinmeyecek imajlar yerleştirecek ifadelerden, hikayelerden, mitoslardan uzak kalmaktı.

Bir önceki Yeni Demokrasi Partisi hükümetinin eğitim bakanı olan Marietta Yannaku milliyetçi paradigmayı sınırlayan bu kitaba ve tarihçi Repusi'ye, milliyetçi çevrelerin karşı kampanyasına karşın destek verdi.

Ama Başbakan Karamanlis Bakanı değiştirdi, yeni Eğitim Bakanı ise söz konusu kitabı kullandırtmadı. Eski Bakan Maria Yannaku ise bir sonraki seçimde milletvekili bile seçilemedi.

Yeni Demokrasi seçmenleri onu adeta cezalandırmışlardı. Bağnaz çevreler özellikle Repusi'ye karşı aylarca süren bir karşı kampanya sürdürdü.

Milliyetçi pratiklere karşı çıkan, çağdaş dünya standartlarıyla barışık bir şeyler yapmaya kalkışan bu üç kadın da aynı bedeli ödedi: dışlandılar.

Kadın olduklarından kurban edilmeleri de daha mı kolaydı, yoksa bu tür cesur adımları atanlar daha çok kadınlar mı oluyor, kadınlar mı öncülük ediyor?

Thalia istifasından hemen önceki röportajında söyledikleri azınlık üyeleri için sevindirici haberler içeriyordu.

Azınlık hocaları için özel bir fakülte kurulacak, bölgenin devlet okullarında Türkçe seçmeli ders olarak okutulacak, seçmeli İslam dersleri konacak.

TD bunları azınlık üyeleri ve temsilcileriyle görüşerek ve görüşlerini alarak yapmaya çalıştı. Ama kuşku karşısında bir engel olarak hep var oldu. Hem azınlık, hem çoğunluk, hem üstleri, hem iktidar, hem muhalefet bu değişikliklerin berisinde komplo gördü.

Ne olduğu açıkça ilan edilmeyen, imalı laflarla sinsice yayılan söylentiler olarak yaşatılan komplolar gördüler: paranoya! Pek kimseye yaranamadı. Thalia'yı yakından tanıyan ben ise bu kuşkunun bu kadına yalnızlık olarak yansıdığını hep gördüm.

Thalia'nın yalnızlığı azınlıkların, ezilmişlerin, dışlanmışların yalnızlığından farklıdır ama daha az acı verici değildir. "Ötekilerin" yalnızlığı husumet, fobi ve ırkçılık sonucudur. Thalia'nınki kadirşinas olmayanların - daha genç olanlar için "iyilikbilir" olmayanların diyeyim – ihanetini de içeriyor. Onlar için çabalayanı yalnız bırakmak nasıl bir duygu doğurur insanda? Kültürlerarası eğitim alanında bir şeyler yap deyip sonra gerekli desteği görmemek nasıl bir terk edilmişlik hissidir?

Durumu tarif etmek nispeten kolaydır ama çözüm üretmeyen bu kısır toplumun neden böyle olduğuna bir açıklama getirmek daha zor. Yunanistan bir yıldır bir ekonomik kriz yaşıyor. Ama kriz sorunlu bir sürecin ve yanlış bir sürecin son aşamasıdır. Toplum dinamizmini, üreticiliğini, girişimciliğini çok öncelerden beri kaybetmişti. Avrupa Birliği bir yanda Yunanistan'a yepyeni olanaklara ve girişimlere kapıyı aralarken, finansal olanakları da sağladı.

Belki bu ucuz para dengeleri altüst etti. İnsanlar rahat yaşamaya başladılar. Kısa zamanda adam başına gelir inanılmaz derecede yükseldi. Ucuz krediler, özellikle devlet sektöründe çalışanlara yüksek maaşlar, erken emeklilik, müeyyidesi bulunmayan kayıt dışı ekonomi, her girişimin yüksek oranda sübvansede edilmesi, her alanda – taşınmaz alımında, ticari girişimde, iş yeri açmada – yüksek oranda devlet "yardımı" insanlara daha rahat bir yaşam sağladı. Kazanç beklentileri arttı, kazanç için gerekli görülen çaba beklentisi düşüşe geçti.

Belki böyle yapay bir cennet insanları tutucu kılıyor. Bu ortamda kendileri de pek fark etmeden değişiklik istemez oluyorlar.

Bu ortam çoğunluğu da azınlığı da etkiliyor.

Sanıyorum gerçekten değişiklik isteyen yok. Değişiklik ister gibi yapanlar var.

Thalia onlardan değildir...